

INVENTOINTIRAPORTTI

MIKKELI

Visulahti, Huusharjun pohjoisosa ja Kapakanoja

Asemakaava-alueen eteläosan arkeologinen inventointi

18.-19.9. 2013

AKDG3327:3

MUSEOVIRASTO

KULTTUURIYMPÄRISTÖN HOITO | ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT
PETRO PESONEN

Tiivistelmä

Visulahden Huusharjun pohjoisosan ja ns. Kapakanojan asemakaavoitettavan alueen muinaisjäännösinventointi tehtiin Mikkelin kaupungin tilauksesta. Laajudeltaan 42 hehtaarin asemakaava-alueesta 17 hehtaaria on yleiskaavassa osoitettu alueeksi, jolla saattaa olla vielä tunnistamattomia muinaismuistoja. Inventoinnilla haluttiin selvittää, voidaanko tätä aluevarausta supistaa. Maastoinventointi tehtiin kolmen hengen voimin 18.-19.9.2013. Inventointimenetelminä olivat pintahavainnointi, metallinpaljastinprospektointi ja koe-kuopitus. Alueelle kaivettiin 54 koepistoa.

Inventoinnin tuloksena yleiskaavaan merkittyä mahdollisesti muinaismuistoja sisältävää aluetta voidaan merkittävästi supistaa. Muinaisjäännösrekisteriin tulee uutena kohteena muinaisjäännös nimeltä Kapakanoja. Tämä mahdollinen historiallisen ajan asuinpaikan jäänne on peltomullan alla oleva likamaa- ja hiilikkerros, joka rajautuu noin 24 x 8 metrin suuruiseksi alueeksi Kapakanojan länsirannan peltoalueelle.

Sisällysluettelo

Arkisto- ja rekisteritiedot	2
Yleiskartta inventointialueen sijainnista	3
1. Johdanto.....	4
2. Tutkimusalueen kuvaus	5
2.1 Asemakaava-alue.....	5
2.2 Visulahden seudun historiaa	6
3. Inventoinnin menetelmät ja tulokset	11
4. Kohdekuvaus	13
4.1 Mikkeli Kapakanoja.....	13
5. Yhteenveto	16
Digitaalikuvaluettelo	17
Koekuoppaluettelo.....	18

Arkisto- ja rekisteritiedot

Tutkimuslaitos:	Museovirasto/Arkeologiset kenttäpalvelut
Inventoija:	FL Petro Pesonen
Kunta:	Mikkeli
Alue:	Visulahti, Huusharjun pohjoisosan ja Kapakanojan asemakaava-alueen eteläosa
Kenttätöaika:	18.-19.9.2013
Apulaistutkija:	FM Johanna Seppä
Tutkimusavustaja:	HuK Laija Simponen
Tutkimusten rahoittaja:	Mikkelin kaupunki
Alkuperäinen raportti:	Museoviraston arkeologinen keskusarkisto, Helsinki
Kopio:	Mikkelin kaupunki, Savonlinnan maakuntamuseo
Tutkimusala:	17 ha (kaava-alueen eteläosa)
Löydöt:	-
Digitaalikuvat:	AKDG 3327:1-8
Aikaisemmat tutkimukset (lähialueella):	Sarasmo Esko, inventointi 1938 (Mikkeli) Leppäaho Jorma, kaivaus 1954-1955, 1957 (Visulahden kalmisto) Huurre Matti, tarkastus 1972 (Katajalahti) Torvinen Markku, kaivaus 1978 (Visulahti N) Nieminen Eeva-Liisa, kaivaus 1981 (Visulahti N) Lehtinen Leena, kaivaus 1989 (Lampila) Lesell-Cabalou Kreetta, tarkastus 1990 (Lampila) Taisto Karjalainen, inventointi ja kaivaus 1990 (Visulahden alue) Poutiainen Hannu, tarkastus 1990 (Katajalahti) Poutiainen Hannu, kaivaus 1993 (Visulahden alue) Jussila Timo, kartoitus 2009 (Lampila-Juoneennurmi) Pesonen Petro, kaivaus 2009 (Harjula) Lesell Kreetta, kaivaus 2011 (Harjula ja Närepelto)
Aikaisemmat löydöt (lähialueella):	KM 10880 hopeinen ristiretkiaikainen krusifiksi (Juoneennurmi) KM 13441:1-44 kalmistolöytöjä (Visulahden kalmisto) KM 13769:1-210 kalmistolöytöjä (Visulahden kalmisto) KM 17982 ristiretkiaikainen sormus (Katajalahti) KM 18992:1-4 mahd. kalmistolöytöjä (Katajalahti, Visulahden kalmisto) KM 19158:1-2 arabialainen hopearaha, savikiekko (Närepelto) KM 19615:1-6 piitä, palanutta luuta ym. (Närepelto) KM 20433:1-3 tasavartinen solki, kankiketjun nivel, palanutta luuta (Visulahti N) KM 21171:1-9 rautanuolenkärki, keihäänkärjen katkelma? ym. (Visulahti N) KM 23180 kaksi soikeaa kupurasolkea (Lampila) KM 24923:1-60 kaivauslöytöjä (Lampila) KM 25611 lasihelmiä, piitä ym. (Lampila) KM 25627:1-138 inventointilöytöjä (Katajalahti, Harjula ym.) KM 25631 inventointilöytöjä (Harjula, Närepelto) KM 27070 pala rautakautista keramiikkaa ym. (Katajalahti) KM 28011:1-17 pronssia, kvartssia, piitä ym. (Katajalahti) KM 28012:1-4 palanutta savea, luuta, kvartssia (Hakamaa) KM 93068:1-2 historiallisen ajan rahoja (Katajalahti) KM 93069:1 historiallisen ajan raha (Visulahti N)

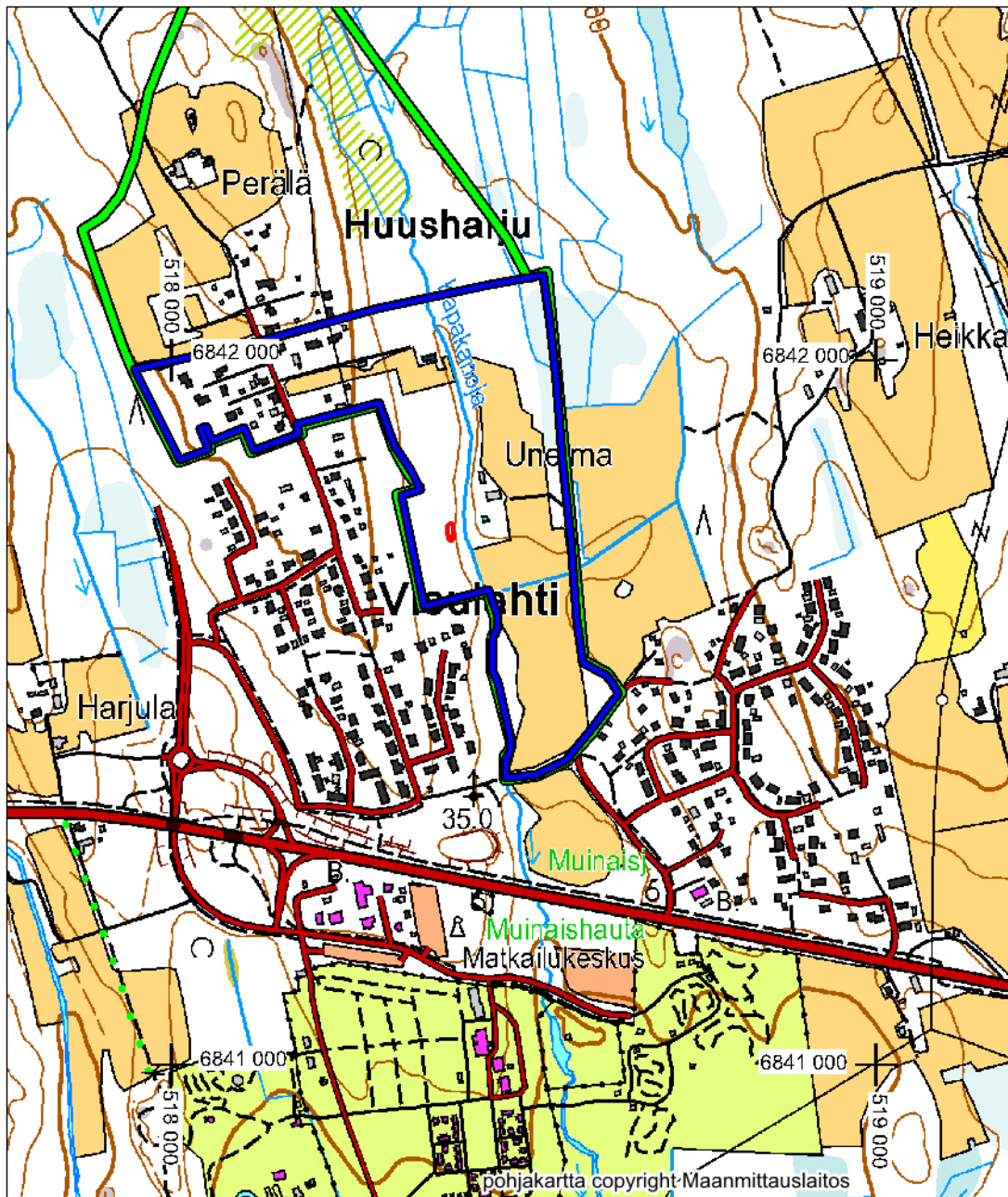
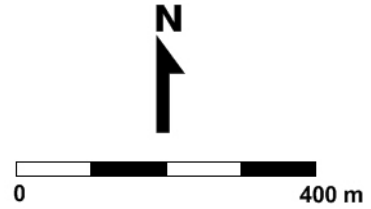
Yleiskartta inventointialueen sijainnista

MIKKELI VISULAHTI asemakaava-alueen arkeologinen inventointi Petro Pesonen 2013

Yleiskartta mk 1:10 000
Asemakaava-alue ja ehdotettu muinaisjäännösraja

koordinaatisto ETRS-TM35

- asemakaavoitettava alue
- yleiskaavan mukainen sm-rajaus, jolla saattaa olla vielä tunnistamattomia muinaismuistoja
- ehdotettu muinaisjäännösraja

1. Johdanto

Mikkelin kaupunki tilasi Visulahden Huusharjun pohjoisosan ja ns. Kapakanojan asemakaavoitettavan alueen muinaisjäännösinventoinnin Museoviraston Arkeologisilta kenttäpalveluilta. Asemakaava-alue on laajuudeltaan 42 hehtaaria, josta 17 hehtaaria on voimassaolevassa yleiskaavassa osoitettu sellaiseksi alueeksi, jolla saattaa olla vielä tunnistamattomia muinaismuistoja. Savonlinnan maakuntamuseo on lausunnossaan 15.8.2013 todennut, että kaavoitettavalla alueella tulee tehdä arkeologinen inventointi. Muinaisjäännösinventoinnilla haluttiin selvittää kyseisen alueen muinaisjäännökset ja saada lisätietoa, voidaanko em. aluevarausta asemakaavassa supistaa. Kyseinen aluevaraus on ollut kaavassa lähialueiden runsaiden rautakauteen ajoittuvien muinaisjäännösten vuoksi – merkittävimpanä näistä ristiretkiäikainen Visulahden kalmisto valtatie 5:n eteläpuolella.

Työ toteutettiin kenttätöiden osalta 18.-19.9.2013. Työryhmän muodostivat arkeologit Petro Pesonen, Johanna Seppä ja Lajja Simpsonen. Töiden aikaan säätila alueella oli hyvä ja työt sujuivat suunnitellulla tavalla. Inventoinnin jälkityöt ja raportti on tehty lokakuun lopussa ja marraskuun alussa 2013.

Helsingissä 1.11.2013

Petro Pesonen, FL

2. Tutkimusalueen kuvaus

2.1 Asemakaava-alue

Visulahden Huusharjun pohjoisosan ja Kapakanojan asemakaava-alue sijaitsee nykyisen valtatie 5:n ja suunnitellun, uuden valtatie 5:n välisellä alueella Mikkelin kaupungin keskustasta vajaa 5 kilometriä itäkoilliseen. Lännessä alue rajautuu Visulahden Itäportin asemakaava-alueeseen ja etelässä Huusharjun asemakaavoitettuun asuinalueeseen. Asemakaavassa uudisrakennettavaksi suunnitellut alueet sivuavat Kapakanojan kahta puolen Kiesilänrinnettä ja Purolaaksontietä/Kalliomäenkujaa sekä Perälän tilan alueella Huusharjuntietä. Asemakaava-alueen läntinen puoli on jo pääosin rakennettua. Asemakaava-alueen koko laajuus on noin 42 hehtaaria, josta tilaus koski 17 hehtaarin aluetta asemakaava-alueen eteläosassa.

Alueen maaston voi jakaa kolmeen perusosaan: 1) Huusharjun lakialue, 2) Kapakanojan länsipuolinen harjun alarinteen tasanne, ja 3) Kapakanojan itäpuolinen alava peltoaukea. Inventoinnin selvitysalue koski pääasiassa kahta viimeksi mainittua aluetta, sillä tutkittavan alueen rajauksen sisäpuolella harjun lakialue on jo lähes kokonaan rakennettu. Aivan länsireunassa selvitysalue ulottuu jonkin verran seuraavan ojalaakson itäreunalle, jossa on nykyään istutuskoivumetsää.

Kapakanojan länsipuolella on pieniä peltoalueita aivan Unelman tilaa vastapäätä sekä selvittävän alueen pohjoisosassa olevan pientalon ympäristössä. Näiden välissä maasto kohoaa selkeäksi törmäksi, jossa on vanhahkoa kuusimetsää. Kapakanojan itäpuolella maisemaa hallitsee Unelman vanhan tilakeskuksen molemmin puolin oleva alava peltoalue, joka on heinäpeltona. Aivan selvitysalueen pohjoisosassa on istutettua nuorehkoa koivumetsää. Alueen kaakkoiskulmassa on pieni ryteikköinen puisto. Alueen maaperä on joki-laaksoissa hienoa hietaa, joka muuttuu hiesuksi ja saveksi alueen eteläosassa. Suursaimaan maksimiranta 90 mmpy (n. 4000 eKr.) on ulottunut Kapakanojan laaksoon, suurin piirtein Unelman kohdalle. Sen jälkeen vedenpinta on laskenut nykyisen vesistön tasoon (n. 76 mmpy) Visulahdessa, jonne Kapakanoja laskee.

AKDG3327:1. Unelman talon eteläpuolella olevaa heinäpeltoa. Kuvattu pohjoisesta. Kuvaaja: Petro Pesonen.

AKDG3327:7. Istutuskoivikkoa tulevan Katajalahdentien itäpuolella. Kuvattu pohjoisesta. Kuvaaja: Petro Pesonen.

AKDG3327:8. Kuusi- ja mäntymetsää Kapakanojan länsipuolen törmällä. Kuvattu lounaasta. Kuvaaja: Petro Pesonen.

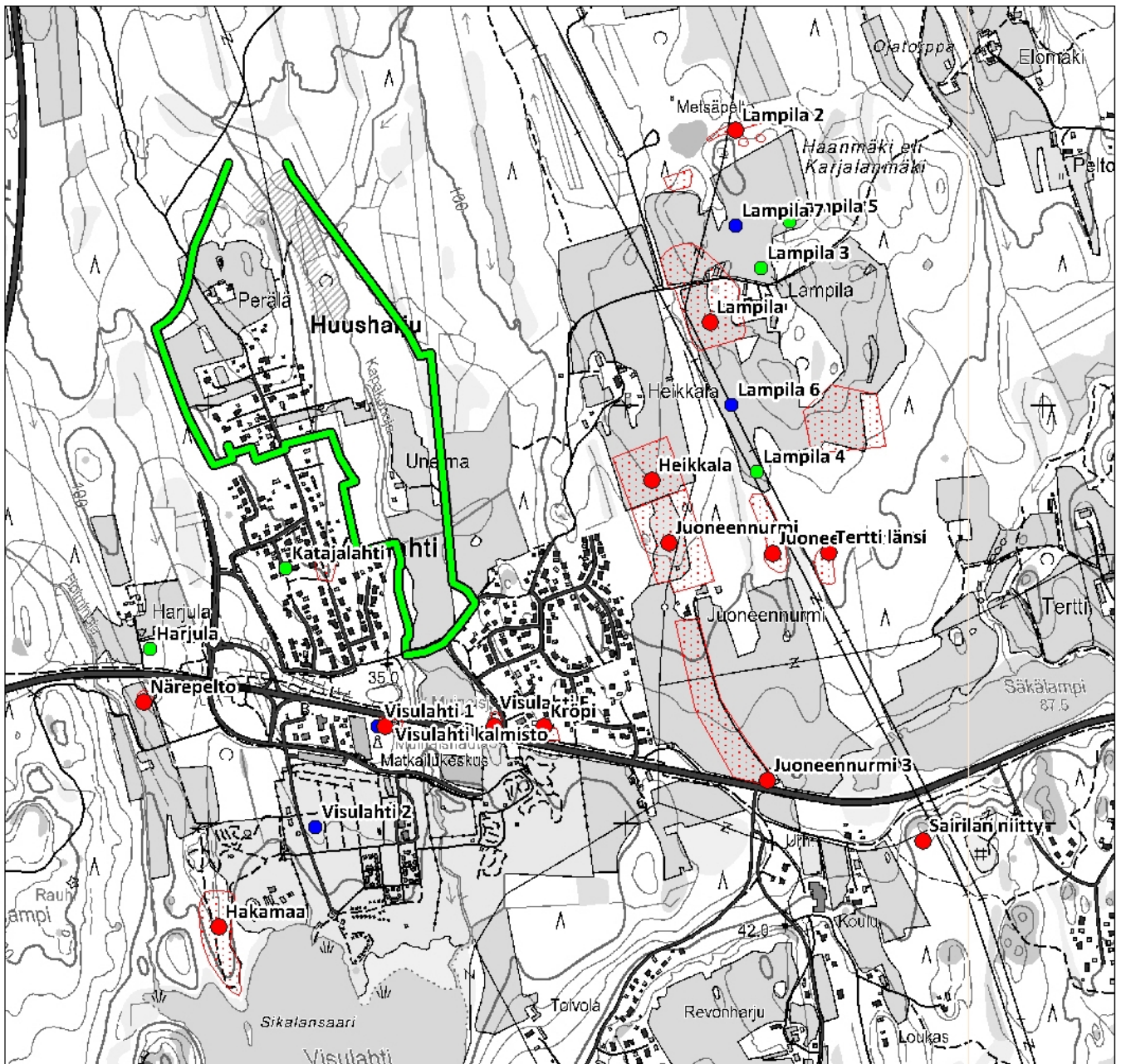
2.2 Visulahden seudun historiaa

Visulahden alueelta ei tunneta lainkaan kivi- tai pronssikautisia löytöjä, vaikka alue on sinänsä potentiaalisista esimerkiksi kivilautisten asuinpaikkojen esiintymiselle runsaiden vesistöjen vuoksi. Suur-Saimaan maksimiranta (n. 4000 eKr.) on ulottunut Kapakanojan laaksoon ja todennäköisesti sitä ajankohtaa vanhemmat mahdolliset asutuksen jäännökset ovat jääneet jo aikanaan nousevan veden pinnan alle ja tuhoamaksi. Myöskään Suur-Saimaan jälkeisiltä rannoilta ei ole kivi- ja pronssikautta löytynyt, mikä saattaa johtua siitäkin että vanhan Mikkelin kaupungin aluetta ei ole arkeologisesti perusinventoitu sitten vuoden 1938. Tarkasti tämän raportin selvitysalueella ei ole tehty juurikaan arkeologisia tutkimuksia aiemmin, mutta v. 1990 ja 1993 Visulahden aluetta ja silloin suunniteltua VT 5:n linjausta selvittäneet koetutkimukset kävivät aivan alueen liepeillä, v. 1990 inventointi kattoi jopa hieman alueen eteläosaa Kapakanojan laaksossa.

Visulahden esihistoria on tunnettu rautakautisista löydöistään. Visulahden ristiretkiaikainen kalmisto tutkittiin jo vuosina 1954-1955. Tutkimuksissa löydettiin 34 hautaa, joista 28 oli ruumishautauksia, viisi polttohautaa ja kaksi polttamattomia luita käsittävää luukashautaa. Haudoista 16 on pystytty esinelöytöjen perusteella määrittämään miestenhaudoiksi, kahdeksan naistenhaudoiksi ja kaksi lastenhaudoiksi. Kröpin

talon luota on löydetty esineetön ruumishauta ja Närepellosta on löytynyt rautakautiseen asuinpaikkaan tai hautoihin viittaavia löytöjä. Kaava-alueesta itään olevalla Juoneennurmen ja Lampilan alueella on useita muinaisjäänköksiä, jotka liittyvät rautakautiseen ja historiallisen ajan asutukseen. Lähimpänä kaava-aluetta ovat Harjulan ja Katajalahten kohteet. Harjulassa tehtiin arkeologisia kaivauksia vuosina 2009 ja 2011, ja löydettiin mm. 1400-1600 -luvulle ajoittuva hiiltynyt kuopparakenne. Katajalahten mahdollista rautakautista asuin-/hautapaikkaa on tutkittu vuosina 1990 ja 1993. Paikalta on löytynyt mm. polttohautaan viittaavaa nokikerrosta, ristiretkiäikainen sormus ja rautakautista keramiikkaa, mutta pienialaiset kaivaukset eivät ole täysin pystyneet selvittämään kohteen luonnetta. Visulahden Shelliltä erkanevan Purolaakson tien länsipuolella on vielä todennäköisesti rautakautiseksi ajoittuva kuppikivi, Visulahti E.

Asemakaava-alueen lähiseudun muinaisjäänökset. Lähde: Muinaisjäänösrekisteri 31.10.2013.

Visulahden kylässä on ollut neljä kantataloa 1600-1800 –luvulla. Näistä taloista selvästi keskeisin on ollut Katajalahden ratsutila eli Visulahden kartano, joka on syntynyt viimeistään 1500-luvulla. Muista kylän taloista toinen on sijainnut samalla niemellä kartanon kanssa, mutta se on siirretty myöhemmin muualle.¹

Visulahden alueelta ei ole kovin vanhoja karttoja. Vanhin lienee vuodelta 1750 peräisin oleva Mikkelin pitäjänkartta. Tässä vaiheessa tutkimusalueella ei ole asutusta eikä juuri muutakaan toimintaa. Visulahden ja Siikalan tilat sijaitsivat silloisen tien eteläpuolella ja tien pohjoispuolella ja Visulahden kartanolta koilliseen olevalla mäellä oli muutamia torppia. Vuosina 1834-1848 laaditussa Visulahden isojakokartassa inventointialueella on peltoja ja niittyjä, lähimmät tontit ovat välittömästi alueen länsipuolella olevat kolme Norolan ratsutilojen torppaa N:ot 8-10.² Paikannimenä tälle alueelle on isojakoselityksissä Noroselkä ja Pitkäsenselkä. Ainoa koko kaava-alueen sisäpuolella sijaitseva tila on Leinonpellon torppa nykyisen Perälän paikalla. Perälän tila on kaava-alueen pohjoisosassa, joka ei kuulunut inventointialueeseen. Hieman myöhemmässä Mikkelin pitäjänkartastossa asutustilanne on samanlainen, mutta aiempi Siikalan tila on muuttunut torppaksi.³ Tutkimusalueella oleva Unelman tila on perustettu sodan jälkeen erottamalla se Katajalahden tilasta vuonna 1948.

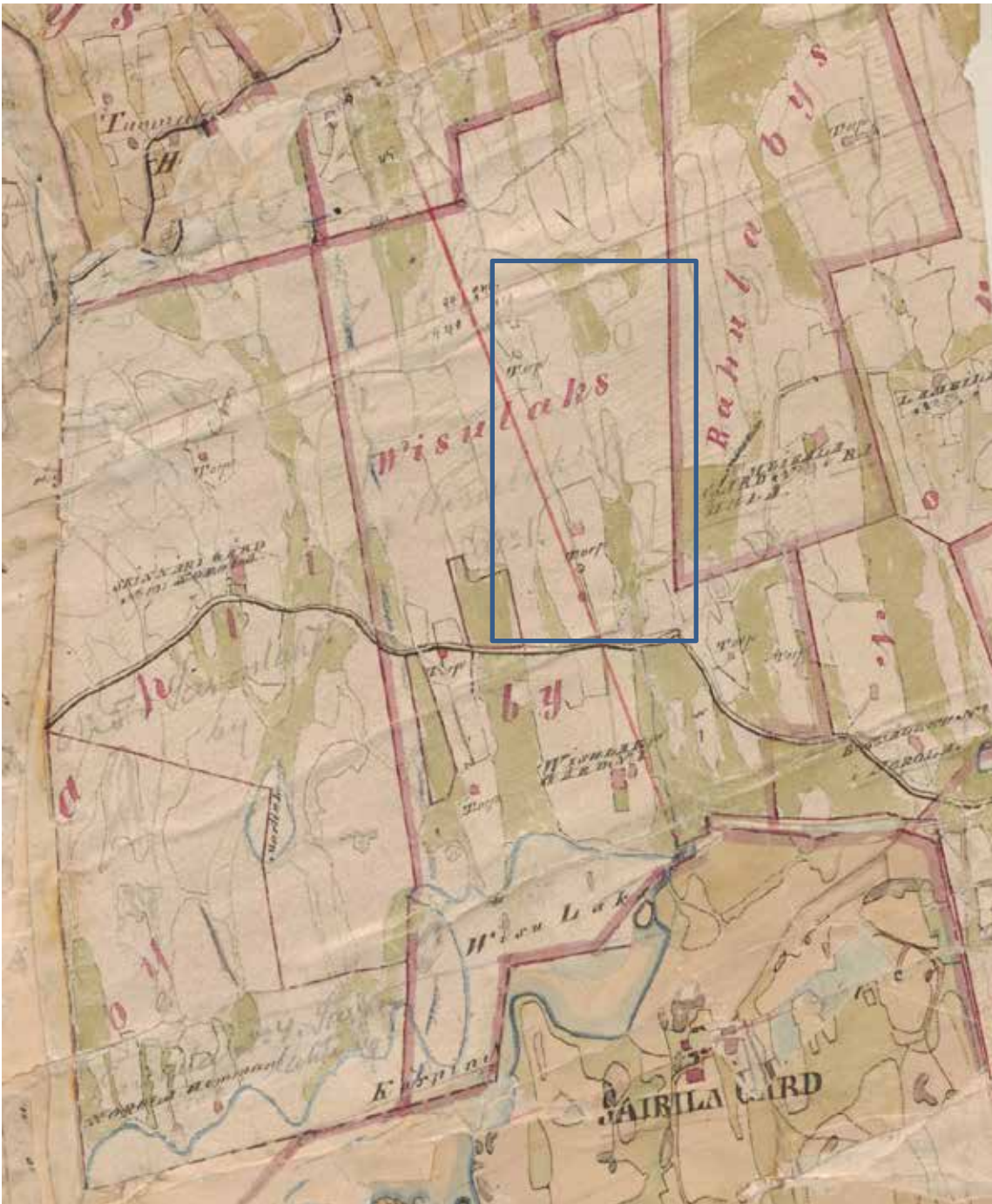

Ote Mikkelin pitäjänkartasta 1750-luvulta, kartoittaja Nils Röring. Tutkimusalue merkitty kartalle sinisellä rajauksella. Lähde: http://www.vanhakartta.fi/historialliset-kartat/pitaejaenkartat/@@mapview?handle=hdl_123456789_20468

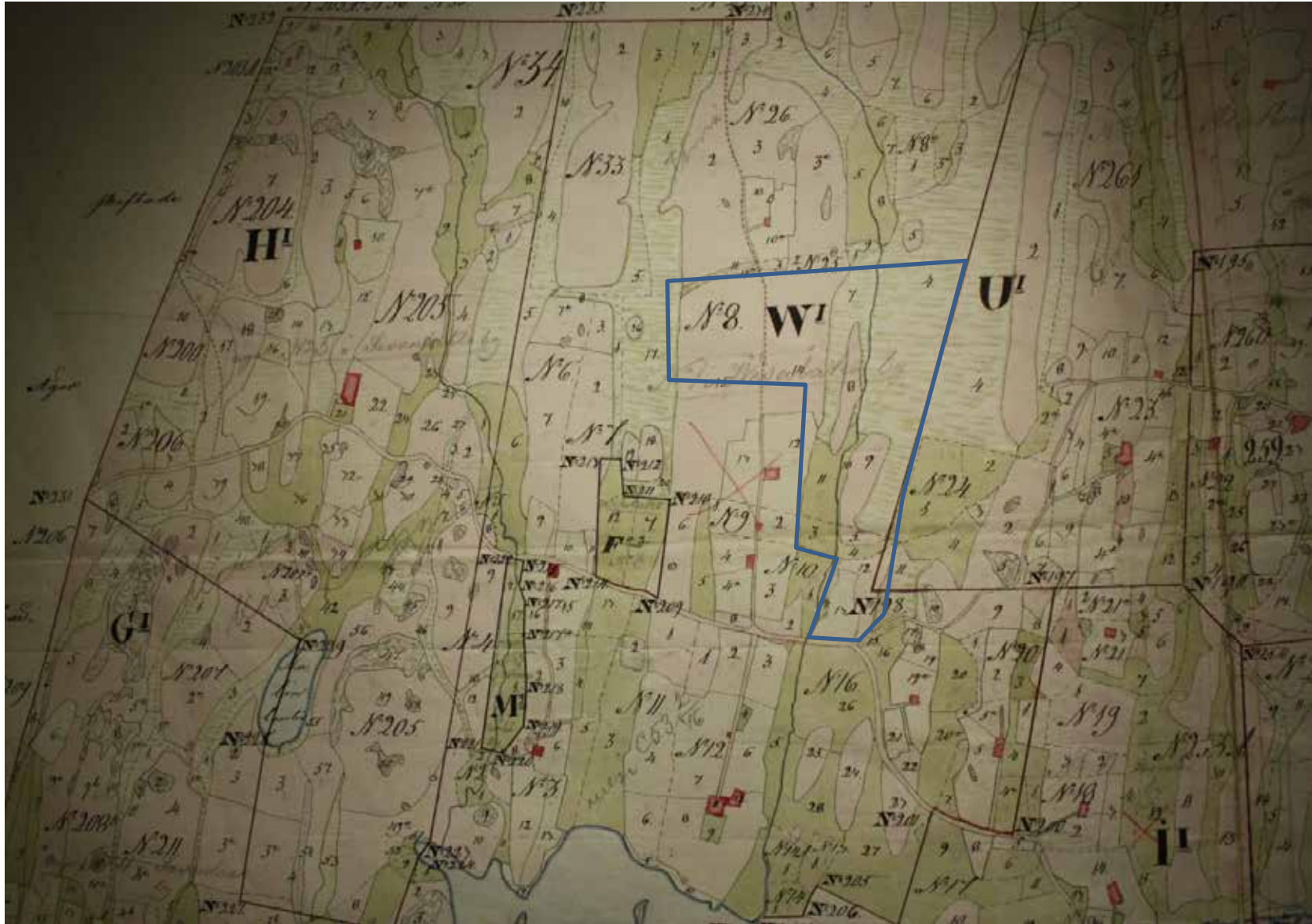
¹ Hannele Wirilander: Mikkelin pitäjän historia vuoteen 1865. Mikkeli 1982, s. 655-656.

² Kansallisarkisto, Maanmittaushallituksen uudistusarkisto C53:2/1-65.

³ Kartat: http://www.vanhakartta.fi/historialliset-kartat/pitaejaenkartat/@@mapview?handle=hdl_123456789_20468 ja <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=6182201>. Jälkimmäinen on Maanmittaushallituksen historiallisessa kartta-arkistossa.

Ote Mikkelin pitäjänkartasta 3142 05 la (Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto, kartta laadittu vuosien 1840-1865 välillä). Kuvälähde: <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=6182201>. Tutkimusalue rajattu sinisellä.

Ote Visulahden kylän isojakokartasta, jonka on laatinut B.G. von Fieandt vuosina 1834-1848. Kansallisarkisto, Maanmittaushallituksen uudistusarkisto C53:2/1-65. Inventointialueen suurpiirteinen sijainti merkitty karttaan sinisellä rajauksella.

3. Inventoinnin menetelmät ja tulokset

Inventointi tehtiin kolmen hengen ryhmänä pintahavainnoimalla, metallinpaljastimella prospektoimalla ja koekuopittamalla. Inventoinnissa tarkastettiin vielä rakentamattomat maastonkohdat kaava-alueen eteläosassa 17 hehtaarin alueella. Pintahavainnoimalla pyrittiin havaitsemaan maan pinnalle näkyvät arkeologisoituneet rakenteet ja ihmisen toiminnan jäljet. Koepistoilla puolestaan tarkastettiin metallinpaljastimen ilmoittamien signaalien kohdat ja muinaisjäännösten sijoittumiselle topografisesti otolliset paikat. Alueelle kaivettiin yhteensä 54 koepistoa, joiden sijainti mitattiin GPS-paikantimella (tarkkuus keskimäärin ± 5 m). Koekuoppaluettelo on kertomuksen liitteenä.

Metallinpaljastimella saatiin useita kaikuja etenkin Unelman talon ympäristön peltoalueelta. Kaikki viitteet osoittautuivat kuitenkin moderneiksi rautaesineiksi, yleensä nauloiksi. Koepistoista löydettiin rautojen lisäksi jonkin verran historiallisen ajan keramiikkaa, joka ajoittuu 1900-luvulle. Maaperä oli Unelman peltoalueella hietaa tai hienoa hiekkaa, joka vaihtui etelän suunnassa hiesuksi ja lopulta kosteaksi saveksi. Kapakanojan länsipuolella koekuopitettiin etenkin Unelman taloa vastapäätä olevaa pientä peltoaluetta, jossa havaittiin mahdollinen muinaisjäännös peltokerroksen alla säilyneenä hiilikerroksena. Kohteesta on erillinen kuvaus seuraavassa luvussa. Peltoalueesta pohjoiseen tarkastettu kuusimetsä suhteellisen jyrkkine Kapakanojan laskevine törmineen olisi periaatteessa otollista kivikautiselle asuinpaikalle, mutta sen alueelta ei saatu muinaisjäännöksiin viittaavia havaintoja. Ainakin metsän pohjoisosa oli vanhaa peltoa.

Inventoinnin tuloksena yleiskaavaan merkittyä 17 hehtaarin mahdollisesti muinaismuistoja sisältävää aluetta voidaan merkittävästi supistaa. Samassa yhteydessä muinaisjäännösrekisteriin tulee kohde nimeltä Kapakanoja, joka rajautuu inventointihavaintojen mukaan noin 24 x 8 metrin suuruiseksi alueeksi Kapakanojan länsirannan peltoalueelle.

AKDG3327:4. P. Pesonen haravoi Unelman talon peltoa metallinpaljastimella. Kuvaaja: Johanna Seppä.

MIKKELI VISULAHTI

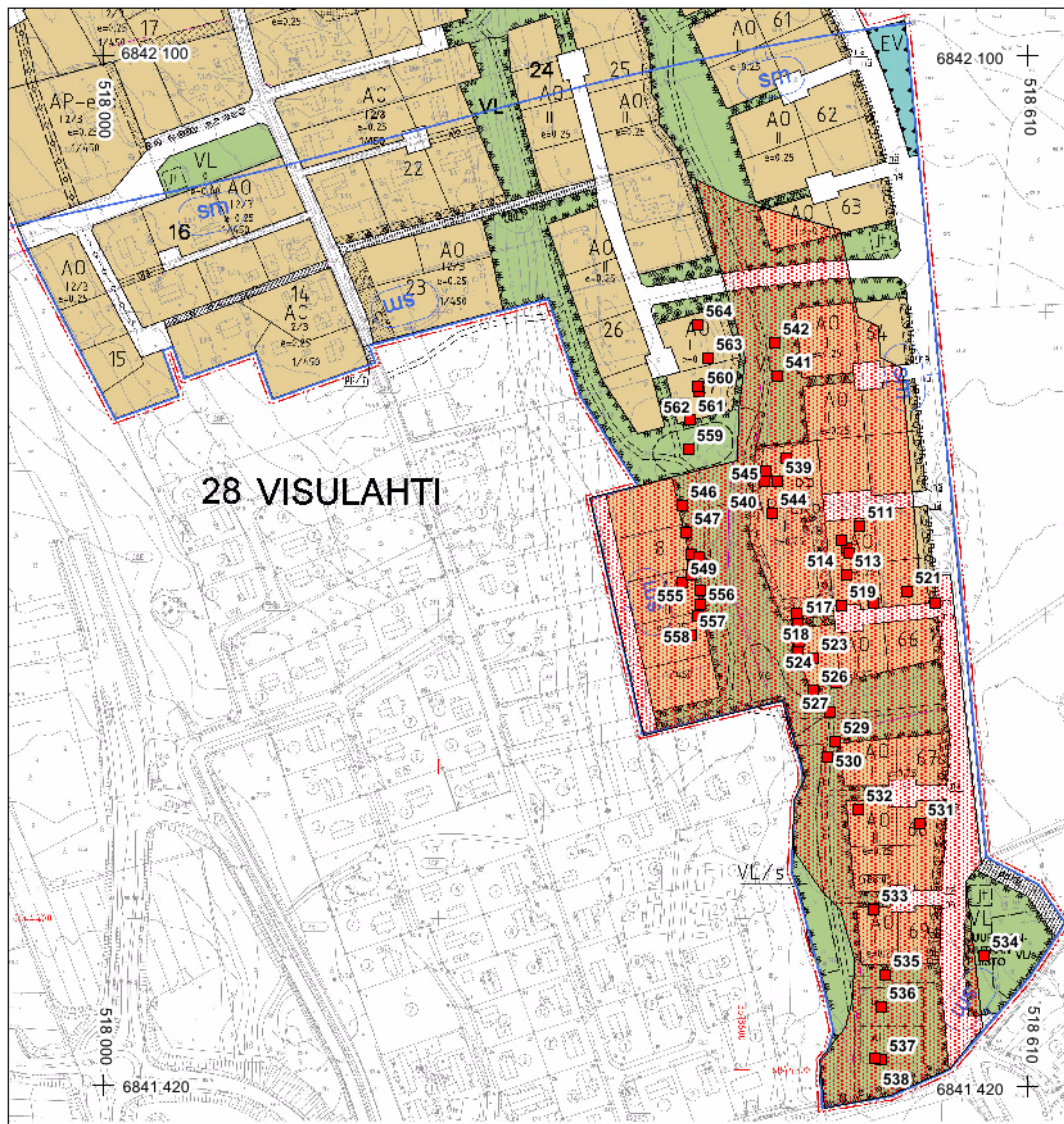
asemakaava-alueen arkeologinen inventointi

Petro Pesonen 2013

Yleiskartta mk 1:5000
Asemakaava-alue ja koekuopat
pohjana Mikkelin kaupungin asemakaavaluonnos 23.8.2013

koordinaatisto ETRS-TM35

- asemakaavoitettava alue
- yleiskaavan mukainen sm-rajaus, jolla saattaa olla vielä tunnistamattomia muinaismuistoja
- koekuoppa
- metallinpaljastimella tutkittu alue
- AO erillispientalojen korttelialue

4. Kohdekuvaus

4.1 Mikkeli Kapakanoja

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	mahdollinen muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus</i>	historiallinen
<i>Rauhoitusluokka</i>	-

<i>Kiinteistöt:</i>	491-410-1-15, Unelma, om. Mikkelin kaupunki
<i>Koordinaatit (ETRS TM35)</i>	P: 6841765, I: 518395, Z: 90
<i>Koordinaattien selite</i>	Koepiston 551 koordinaatit
<i>Sijainti</i>	Mikkelin keskustasta n. 5 km itäkoilliseen

Kohdekuvaus

Kohde löydettiin Mikkelin Visulahden Huusharjun pohjoisosan ja Kapakanojan asemakaava-alueen inventoinnissa 19.9.2013. Kapakanojan länsipuolella, Unelman taloa vastapäätä olevalla pellolla havaittiin pelto-
mullan alla likamaata kolmessa lapionpistossa. Tämä likamaa koostui 5-10 cm paksusta hiilisestä kerroksesta, jossa ei lapionpistojen kohdalla havaittu mitään ilmiön ajoituksesta kertovia löytöjä. Tätä anomaliaa on pidettävä mahdollisena muinaisjäännöksenä. Kyse voi olla esihistoriallisen asuinpaikan jäännöksestä. Muinaisjäännöksen statuksen tarkempi määrittely vaatisi kuitenkin laajempia koekaivauksia. Inventoinnin yhteydessä alue rajattiin 24 x 8 metrin kokoiseksi joen suuntaiseksi kaistaleeksi peltoalueella.

Koekuoppahavainnot:

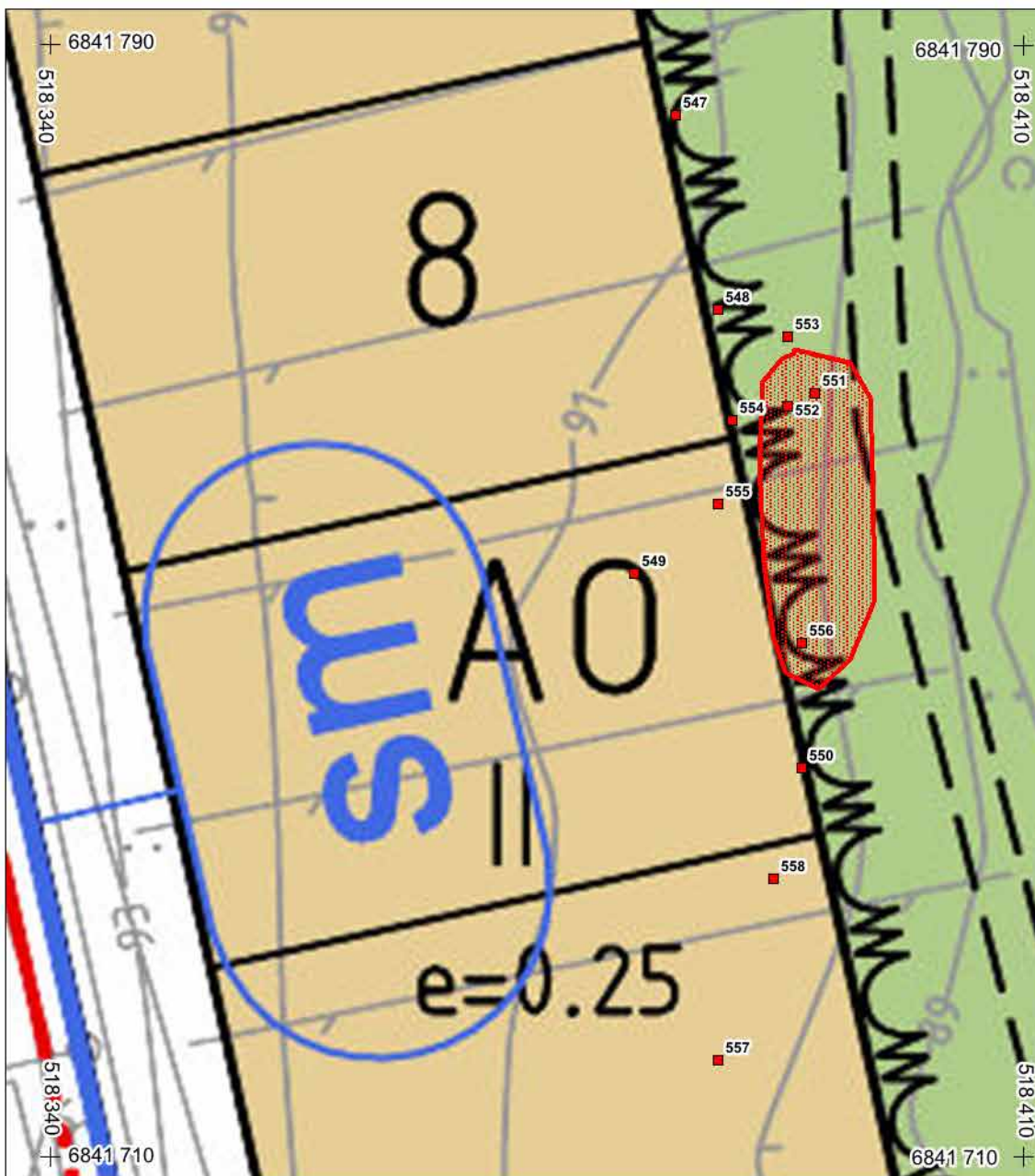
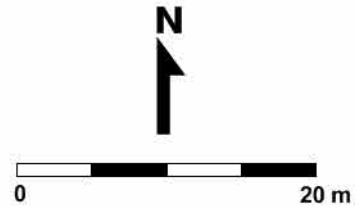
Piste	Havainnot	Pkoo (ETRSTM35)	Ikoo (ETSRTM35)	Z
551	pelto, multa 40 cm, 45 cm syvyydellä hiili- ja noki-kerros 5-10 cm paksult, hieta	6841765	518395	96
552	pelto, multa 40 cm, mullan pohjalla ja siitä 45-50 cm syvyydelle hiili- ja nokikerros, hieta	6841764	518393	97
556	pelto, multa 55 cm, multakerroksen pohjaosissa runsaahkosti hiiliä, mahdollinen kulttuurikerros, hieta	6841747	518394	94

MIKKELI VISULAHTI
asemakaava-alueen arkeologinen inventointi
Petro Pesonen 2013

Yleiskartta mk 1:500
 Asemakaava-alue ja ehdotettu muinaisjäännösraja
 pohjana Mikkelin kaupungin asemakaavaluonnos 23.8.2013

koordinaatisto ETRS-TM35

- asemakaavoitettava alue
- yleiskaavan mukainen sm-rajaus, jolla saattaa olla vielä tunnistamattomia muinaismuistoja
- ehdotettu muinaisjäännösraja
- koekuoppa
- AO erillispientalojen korttelialue

AKDG3327:5. Koekuopan P551 profiili, pohjalla hiilikerros. Kuvaaja: Petro Pesonen.

AKDG3327:6. L. Simponen seisoo koekuopan P552 kohdalla, tällä alueella kulttuurikerroshavainto. Kuvattu etelästä. Kuvaaja: Petro Pesonen.

5. Yhteenveto

Mikkelin kaupunki tilasi Visulahden Huusharjun pohjoisosan ja ns. Kapakanojan asemakaavoitettavan alueen muinaisjäännösinventoinnin Museoviraston Arkeologisilta kenttäpalveluilta. Asemakaava-alue on laajuudeltaan 42 hehtaaria, josta 17 hehtaaria on voimassaolevassa yleiskaavassa osoitettu sellaiseksi alueeksi, jolla saattaa olla vielä tunnistamattomia muinaismuistoja. Muinaisjäännösinventoinnilla haluttiin selvittää, voidaanko em. aluevarausta asemakaavassa supistaa. Maastoinventointi tehtiin kolmen hengen voimin 18.-19.9.2013. Inventointimenetelminä olivat pintahavainnointi, metallinpaljastinprospektointi ja koekuopitus. Alueelle kaivettiin 54 koepistoa.

Inventoinnin tuloksena yleiskaavaan merkittyä 17 hehtaarin mahdollisesti muinaismuistoja sisältävää aluetta voidaan merkittävästi supistaa. Muinaisjäännösrekisteriin tulee uutena kohteena muinaisjäännös nimeltä Kapakanoja. Tämä mahdollinen historiallisen ajan asuinpaikan jäännös on peltomullan alla oleva likamaa- ja hiilikerros, joka rajautuu noin 24 x 8 metrin suuruiseksi alueeksi Kapakanojan länsirannan peltoalueelle.

Digitaalikuvaluettelo

Museoviraston arkeologinen keskusarkisto, Helsinki.

Nro	Aihe	Kuvaaja
AKDG3327:1	Unelman talon eteläpuolella olevaa heinäpeltoa. Kuvattu pohjoisesta.	P. Pesonen
AKDG3327:2	Koekuopan P511 profiili. Kuvattu etelästä.	P. Pesonen
AKDG3327:3	Metallinpaljastinprospektointia, taustalla Unelman talon piharakennus. Kuvattu kaakosta.	P. Pesonen
AKDG3327:4	P. Pesonen haravoi Unelman talon peltoa metallinpaljastimella.	J. Seppä
AKDG3327:5	Koekuopan P551 profiili, pohjalla hiilikerros.	P. Pesonen
AKDG3327:6	L. Simponen seisoo koekuopan P552 kohdalla, tällä alueella kulttuurikerroshavainto. Kuvattu etelästä.	P. Pesonen
AKDG3327:7	Istutuskoivikkoa tulevan Katajalahdentien itäpuolella. Kuvattu pohjoisesta.	P. Pesonen
AKDG3327:8	Kuusi- ja mäntymetsää Kapakanojan länsipuolen törmällä. Kuvattu lounaasta.	P. Pesonen

Koekuoppaluettelo

* = metallinpaljastinhavainnon perusteella kaivettu koekuoppa, lihavoidut kuopat ovat Kapakanojan mahdolliselle muinaisjännökselle tehtyjä kuoppia

Pno	Paikka	Kuvaus	p (ETRSTM35)	i (ETRSTM35)	z
511	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 35 cm, harmaa hiesu/hieta	6841789	518499	93
512	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 40 cm, harmaa hiesu/hieta	6841775	518490	93
513	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 40 cm, kellertävä hieta/hieno hiekka	6841757	518490	92
514 *	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 45-50 cm, keltainen hieta/hiekka	6841780	518487	93
515	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 50 cm, kellertävä hieta/hiekka	6841772	518492	95
516 *	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 35 cm, kostea savi/hiesu, alle 5 cm syvyydellä rautanaulan kantaosa	6841765	518507	92
517	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 40 cm, keltainen hieta/hiekka	6841727	518458	90
518	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 40 cm, kova harmaa hieta/hiekka	6841732	518457	89
519 *	Kapakanojan itäpuoli	pelto, savimultaa, iso rautaesine, joka ei edes irronnut maasta	6841737	518487	88
520	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 45 cm, harmaa hiesu/savi	6841739	518508	92
521 *	Kapakanojan itäpuoli	pelto, hiesumultaa, iso kivi	6841746	518530	91
522	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 40 cm, muutama isompi kivi, harmaa hiesu	6841739	518549	91
523	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 40 cm, harmaa hiesu/hieta	6841702	518468	91
524	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 40 cm, harmaa kova hiesu, mullassa pala ikkunalasia ja pala tiiltä	6841713	518459	91
525	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 40 cm, harmaa hiesu/hieta	6841707	518458	91
526	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 65 cm, vaaleanruskea hiesu/hiekka	6841681	518468	90
527	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 50 cm, ruostehiekka 7 cm ja pohjalla vaaleankeltainen hiekka	6841686	518484	90
528	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 35 cm, harmaa hiesu/savi	6841667	518479	87
529	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 30 cm, harmaa savi	6841647	518483	88
530	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 30 cm, savi	6841637	518478	87
531	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 35 cm, harmaa savi, hieman kiviä	6841593	518539	89
532	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 40 cm, harmaa savi	6841602	518498	89
533	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 40 cm, vaaleanharmaa savi/hiesu	6841536	518508	89
534	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa ainakin 40 cm (ei kaivettu syvemmälle), savi	6841506	518581	90
535	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 35 cm, harmaa savi	6841493	518516	88
536	Kapakanojan itäpuoli	pelto, multa 35 cm, sininen savi, hieman tiilimurskaa	6841472	518513	87
537	Kapakanojan itäpuoli	pelto, märkä savi, kaivettu vain 25 cm	6841437	518513	87
538 *	Kapakanojan itäpuoli	pelto, savi, kaivettu 35 cm, rautanaula	6841438	518509	88
539	Kapakanojan itäpuoli	tieura, polku ojalle navetan vieressä, hiekkainen peltomulta 15 cm, alla keltainen karkea hiekka (5 cm), pohjalla vaaleankeltainen hiekka	6841819	518445	96

540	Kapakanojan itäpuoli	hieman alempana kuin 539, peltomulta 25 cm, jonka alla 2 cm kerros jossa hiiliä ja valkoista hiekkaa, sen alla keltainen hiekka, pohjalla vaalea hiekka, pala lasitettua punasavikeramiikkaa	6841819	518436	97
541	Kapakanojan itäpuoli	pelto, hiekkainen peltomulta 25 cm, osin keltaisen hiekan raidoittamaa, pohjalla keltainen hiekka ja vaaleankeltainen hiekka	6841888	518445	97
542	Kapakanojan itäpuoli	pelto, hiekkainen peltomulta 25 cm, jonka alla keltainen hiekka, hieman pikkukiviä	6841910	518443	95
543 *	Kapakanojan itäpuoli	pelto, useita pieniä kuoppia (metallinpajastimen signaalien vuoksi), multa	6841834	518451	96
544	Kapakanojan itäpuoli	Unelman talon ja navetan välinen alue, 15 cm peltomulta, 1-2 cm ohut valkoinen hiekka, jonka alla keltaista hiekkaa, pohjalla pienirakeinen sora	6841798	518441	97
545	Kapakanojan itäpuoli	navetan edusta, samat kerrokset kuin kuopassa 540 (mahdollisesti vanha podsoli)	6841826	518437	96
546	Kapakanojan länsipuoli	kesantopelto, multa 35 cm, harmaa hiesu	6841803	518382	98
547	Kapakanojan länsipuoli	pelto, multa 25 cm, keltainen hieta	6841785	518385	97
548	Kapakanojan länsipuoli	pelto, multa 35 cm, keltainen hieta	6841771	518388	97
549	Kapakanojan länsipuoli	pelto, multa 40 cm, harmaa hieta	6841752	518382	97
550	Kapakanojan länsipuoli	pelto, multa yli 60 cm, hieta, ei kaivettu pohjaan asti	6841738	518394	97
551	Kapakanojan länsipuoli	pelto, multa 40 cm, 45 cm syvyydellä hiili- ja nokikerros 5-10 cm paksulta, hieta	6841765	518395	96
552	Kapakanojan länsipuoli	pelto, multa 40 cm, mullan pohjalla ja siitä 45-50 cm syvyydelle hiili- ja nokikerros, hieta	6841764	518393	97
553	Kapakanojan länsipuoli	pelto, multa 35 cm, harmaa hieta/hiesu	6841769	518393	96
554	Kapakanojan länsipuoli	pelto, multa 35 cm, kellanharmaa hieta	6841763	518389	96
555	Kapakanojan länsipuoli	pelto, multa 35 cm, harmaa hieta/hiesu	6841757	518388	95
556	Kapakanojan länsipuoli	pelto, multa 55 cm, multakerroksen pohjaosissa runsaahkosti hiiliä, mahdollinen kulttuurikerros, hieta	6841747	518394	94
557	Kapakanojan länsipuoli	pelto, multa 30 cm, harmaa hieta	6841717	518388	92
558	Kapakanojan länsipuoli	pelto, multa 35 cm, keltaisenruskea hiekka	6841730	518392	93
559	Kapakanojan länsipuoli	kuusimetsä, törmän päällä, hieta	6841840	518386	95
560	Kapakanojan länsipuoli	kuusimetsä, törmällä, pinnassa noin 20 cm kuusimetsän multamaata, hieta	6841878	518393	96
561	Kapakanojan länsipuoli	kuusimetsä, hieta	6841860	518387	94
562	Kapakanojan länsipuoli	vanha pelto, kuusimetsä, multa 15 cm, sitten kellanruskea hieta	6841882	518392	94
563	Kapakanojan länsipuoli	vanha pelto, kuusimetsä, multa 15 cm, sitten kellanruskea hieta	6841900	518399	95
564	Kapakanojan länsipuoli	vanha pelto, mäntyä ja haapaa, hiekkainen multa, pohjalla kellanruskea hieta	6841922	518392	95